

แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

Guidelines for administration according to good governance

principles of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3

เทอดเกียรติ ทองดอนพุ่ม

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระหลัก อาจารย์ ดร. ไพโรจน์ รัตนชูวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระร่วม อาจารย์ ดร. พูนชัย ยาวีราช

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 3) ศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 รวมทั้งสิ้น จำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน โดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักด้านคุณธรรม รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หลักการมีส่วนร่วม

2. ปัจจัยที่ส่งผลการต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งผลการต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านค่านิยมร่วม รองลงมาคือ ด้านกลยุทธ์ขององค์กรและด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลการต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเมืองและกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยี และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

3. แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งมีแนวทางการบริหาร 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบาย ควรมีการกำหนดนโยบาย ยุติระเบียบ ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้ที่ยอมรับของสังคม และเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม กำหนดขอบเขตและเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนกำหนดนโยบายแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการเสนอความคิดเห็น แก้ไขปัญหา เพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และมีกระบวนการแต่ละขั้นตอน มีวิธีปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และต่อเนื่อง สร้างความตระหนักให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

2. ด้านการส่งเสริมบุคลากร ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ส่งเสริมค่านิยม วัฒนธรรม และผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ส่งเสริมสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรในหน่วยงาน ส่งเสริมการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมการทำงาน ofทุกฝ่าย

3. ด้านการนำไปใช้ ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นำหลักธรรมาภิบาลมาประกอบการปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับ มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ด้านความรู้ความเข้าใจ ควรจัดให้มีการประชุม อบรม สร้างความรู้ความเข้าใจ หลักธรรมาภิบาลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักรู้และเห็นคุณค่า ความสำคัญ และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการนิเทศติดตามและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารอย่างจริงจัง มีการบริหารงานให้ยืดหยุ่น ปรับตัว ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

6. ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน กระจายความรับผิดชอบให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการอย่างทั่วถึง และจัดลำดับความสำคัญของงาน โดยจัดสรรเวลาในการทำงานให้เหมาะสม

คำสำคัญ : การบริหารธรรมาภิบาล

Abstract

This study The objectives are: 1) to study the administrative conditions according to the principles of good governance 2) to study the factors that affect the administration according to the principles of good governance 3) to study the management practices according to the principles of good governance Of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, the

sample group used in this study is the education administrator. Educational Manager Group director Teacher and educational personnel Under the Office of Chiang Mai Primary Educational Service Area 3, total of 72 persons. The tools used were the structured interview questionnaire. Statistics used include Average and standard deviation. The study indicated that :

1. Administrative conditions in accordance with the good governance principles of the Chiang Mai Educational Service Area Office 3, 6 areas, found that the administrative conditions according to the good governance principles of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office Region 3, all 6 aspects, in summary, the overall picture is at a high level. The highest average item is the moral principle, followed by the transparency principle. And the lowest average item is the principle of participation.

2. Factors affecting the administration according to the good governance principles of the Chiang Mai Primary Education Area Office 3 found that internal factors affecting the administration according to the good governance of the district office Chiang Mai Elementary Education Region 3, all 7 areas in the overall picture were at a high level. When considering each item The items with the highest mean value are shared values, followed by organizational strategy and management style. And the lowest average item is the operational system External factors affecting the administration according to the good governance principles of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office Region 3 in 4 areas found that the overall picture was at a high level. When considering each item The highest average items are politics and law, followed by technology. And the lowest average item is social and cultural.

3. Guidelines for administration according to the principles of good governance of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, which has 6 management guidelines.

1. Policy formulation There should be a policy to adhere to rules and regulations. To be accepted by society And believe in the correctness and goodness Set clear boundaries and goals There is a plan to set policy with participation of all parties in proposing opinions, solving problems for the development of management practices according to good governance principles. And each process There is a standardized and continuous practice, creating awareness for the personnel to see the importance of good corporate governance.

2. Personnel promotion Should encourage personnel to perform their duties in accordance with their responsibilities by adhering to the principles of good governance seriously and continuously, promoting cultural values and executives should behave as a good example

Promote welfare, create morale and encouragement for personnel in the organization Promote self-development and participation in the work of all parties.

3. Application Should have a new way of working To be more effective Adopt good governance principles to work as acceptable With the management of existing resources Used to benefit the best value and benefits.

4. Knowledge and understanding Should arrange a meeting to create knowledge and understanding Good governance principles in the same direction Encourage personnel to realize and appreciate the importance and solve problems in working by adhering to good governance. There is continuous supervision, follow-up and consultation in the operation.

5. Management Administrators should pay attention to the adoption of good governance principles in the management seriously. Flexible management to adjust according to the changing environment.

6. Reducing operational procedures Should encourage personnel to use media and technology to use in their work regularly There is a clear operational calendar. Spread responsibility for all stakeholders to work together thoroughly. And prioritize the work By allocating appropriate working time.

บทนำ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ตามมาตรา 34 ให้ระบุอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 ตามมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎกระทรวง โดยการบริหารและการจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดจัดทำมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในปี พ.ศ.2551 โดยได้กำหนดมาตรฐานมาเป็นตัวชี้วัดในการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากผลการติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการบริหารและการจัดการ 2 ปี ต่อ 1 ครั้ง ผลปรากฏว่า ปีงบประมาณ พ.ศ.2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้คะแนน 30.00 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม มีการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐาน แต่ในปีงบประมาณ

พ.ศ.2559 ผลปรากฏว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้คะแนน 27.91 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ซึ่งทำให้มาตรฐานการบริหารและการจัดการที่ดีโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ลดลง ต้องปรับปรุงแก้ไข ทำให้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญประการหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพและมาตรฐานการบริหารและการจัดการที่ต้องดำเนินการอย่างเนื่อง

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ที่จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารและการจัดการที่ดีของหน่วยงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้

- 1.1 ทำให้ทราบถึงสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 1.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลการต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 1.3 ทำให้ทราบถึงแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

2. ด้านการนำไปใช้

ผลการศึกษจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายการบริหารจัดการและเป็นแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 รายละเอียดดังนี้

1.1 หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

- 1.1.1 หลักนิติธรรม หมายถึง กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม
- 1.1.2 หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม
- 1.1.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย
- 1.1.4 หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นใจการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ
- 1.1.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา
- 1.1.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

- 1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 216 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการแบบเจาะจง จำนวน 72 คน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

- 2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 216 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการแบบเจาะจง จำนวน 72 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และมีความเข้าใจในบริบทการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 3 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

1. เครื่องมือ

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 216 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้งหมด จำนวน 72 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 10 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 50 คน โดยคัดเลือกจากผู้บริหารและผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความเข้าใจ ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

1. เครื่องมือ

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 216 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้งหมด จำนวน 72 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 10 คน ผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 10 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 50 คน โดยคัดเลือกจากผู้บริหารและผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความเข้าใจ ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

1. เครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งหมด 6 คน เลือกจากตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกลุ่ม จำนวน 3 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 2 คน โดยคัดเลือกจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และมีความเข้าใจในบริบทการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน โดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักด้านคุณธรรม รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หลักการมีส่วนร่วม

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า

2.1 ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 7 ด้าน โดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านค่านิยมร่วม รองลงมาคือ ด้านกลยุทธ์ขององค์กรและด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านระบบการปฏิบัติงาน

2.2 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน โดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเมืองและกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยี และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบาย

1.1 ควรมีการกำหนดนโยบาย ยึดระเบียบ ข้อบังคับ และกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้ที่ยอมรับของสังคม และเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม

1.2 ควรมีการวางแผนกำหนดนโยบายแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการเสนอความคิดเห็น แก้ไขปัญหา เพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

1.3 ควรดำเนินงานเป็นกระบวนการแต่ละขั้นตอน มีวิธีปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และต่อเนื่อง

1.4 ควรกำหนดขอบเขตและเป้าหมายทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ชัดเจน

1.5 ควรมีการสร้างตระหนักรู้ให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เช่น จัดประชุมอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล

- 1.6 ควรยกเลิกและปรับปรุงระบบบริหารเดิมๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม
- 1.7 มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติงาน

2. ด้านการส่งเสริมบุคลากร

2.1 ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2.2 ควรส่งเสริมค่านิยม วัฒนธรรม และผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี

2.3 ควรมีการคัดเลือกบุคลากรต้นแบบ บุคลากรแกนนำ โดยมีการมอบรางวัลเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ เป็นต้น

2.4 ควรส่งเสริมสวัสดิการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรในหน่วยงาน

2.5 ควรส่งเสริมการพัฒนาตนเอง โดยการเข้าอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน

2.6 ควรส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกฝ่าย เช่น การทำงานเป็นทีม

3. ด้านการนำไปใช้

3.1 ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานใหม่ เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 นำหลักธรรมาภิบาลมาประกอบการปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับ

3.3 พัฒนาองค์กรและบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมการทำงานของบุคลากรให้เป็นมิตรในการปฏิบัติงานร่วมงานอย่างมีความสุข

3.4 ควรมีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ด้านความรู้ความเข้าใจ

4.1 ควรจัดให้มีการประชุม อบรม สร้างความรู้ความเข้าใจหลักธรรมาภิบาลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

4.2 ควรส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักรู้และเห็นคุณค่า เห็นความสำคัญ และแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4.3 ควรมีการนิเทศติดตามและให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

4.4 ควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

5. ด้านการบริหารจัดการ

5.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารอย่างจริงจัง

5.2 ควรมีการบริหารงานให้ยืดหยุ่น ปรับตัว ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

5.3 ควรมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม ของบุคลากรในการทำงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

6. ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6.1 ควรส่งเสริมให้บุคลากรใช้สื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

6.2 ควรมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

6.3 ควรกระจายความรับผิดชอบให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการอย่างทั่วถึง

6.4 ควรศึกษา วิเคราะห์ ขอบข่ายงาน และจัดลำดับความสำคัญของงาน โดยจัดสรรเวลาในการทำงานให้เหมาะสม

การอภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักด้านคุณธรรม รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หลักการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับผลการวิจัยของขวัญใจ ป้อมพระเดช (2555 : 63-66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี ผลวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านตามลำดับพบว่า หลักคุณธรรม มีการบริหารในระดับมากที่สุด รองลงมาคือหลักความโปร่งใส หลักความ คำนึงค่า หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบต่อ และอันดับสุดท้ายคือหลักการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของวลัยพรรณ จิตต์วิญญาน (2555 : 162-166) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบต่อ หลักความคำนึงค่า หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้กำหนดหลักธรรมาภิบาลเป็นจุดเน้นในการ บริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงาน คือ พัฒนาระบบการวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อการ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ,พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการศึกษา ที่ มีมาตรฐานเชื่อมโยงและเข้าถึงได้, สร้างความเข้มแข็ง และยกระดับคุณภาพสถานศึกษาตามบริบทของพื้นที่, ส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง, ยกย่องเชิดชูเกียรติสถานศึกษา และองค์กรคณะ บุคคล ที่มีผลงานเชิงประจักษ์, สร้างความเข้มแข็งในการยกระดับคุณภาพการศึกษารูปแบบเครือข่าย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. 2560 : 22)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

2.1 ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 7 ด้าน โดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านค่านิยมร่วม รองลงมาคือ ด้านกลยุทธ์ขององค์กรและด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มุลเลอร์ Muller (อ้างถึงใน ภาวิณี ชินคำ 2547 : 34) ได้ชี้ให้เห็นว่า การที่จะทำให้เกิดพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประสบความสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ 6 ประการ ประกอบด้วย 1) การทำให้บรรยากาศขององค์กรเพื่อต่อการพัฒนา คือการกำหนดความรับผิดชอบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นของฝ่ายบริหารให้ชัดเจน 2) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการอธิบายงาน จะต้องกำหนดขึ้นมาในเชิงที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องกำหนดความต้องการขององค์กรที่เกี่ยวกับลักษณะงานปัจจุบันในลักษณะการเพิ่มของประสิทธิภาพหรือประสิทธิผล ในการทำงานการอธิบายงานยังเข้ามาเกี่ยวข้องกับการกำหนดความก้าวหน้าของอาชีพบุคลากรด้วย และจะต้องทำการอธิบายสำหรับในอนาคตว่าในองค์กรต้องการกำลังคนอย่างไรเพื่อรองรับกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 3) การกำหนดระดับศักยภาพของบุคลากร หรือความสามารถในการทำงานที่เป็นจุดเริ่มต้นของการแสวงหาความจำเป็นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องกำหนดขึ้นมาตั้งแต่ขั้นตอนของการอธิบายงาน 4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกบุคคลด้วย สามารถคัดเลือกได้จากการคัดเลือกจากบุคคลภายใน และการจากการคัดเลือกจากบุคคลภายนอก 5) การกำหนดโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาเป็นปัจจัยที่สำคัญหลังจากการประเมิน 6) การกำหนดระบบการให้รางวัลอย่างยุติธรรมจะเป็นสิ่งสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2.2 ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 4 ด้าน โดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเมืองและกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยี และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วันเพ็ญ หรุจิตตรีวัฒน์ (อ้างถึงใน ภาวิณี ชินคำ 2547 : 43) กล่าวคือ การบริหารงานของผู้บริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลจะประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้สิ่งที่สำคัญ คือ การกำหนดแนวทางที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อให้เกิดกลไกการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล ซึ่งปัจจัยที่สำคัญตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ดังนี้ 1) สร้างความตระหนักร่วมกันในสังคมเพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์กลไกการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล 2) ออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นที่จำเป็นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญอีกทั้งดำเนินการตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ 3) เร่งรัดให้เกิดการปฏิรูปและเปลี่ยนแปลงในการบริหารภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูประบบ

ราชการและการปฏิรูปการศึกษา 4) เร่งรัดแก้ไขปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน
5) เร่งรัดสร้างมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง คือ มีการกำหนดแนวทางและทำความเข้าใจ ในการดำเนินงานร่วมกัน สร้างกรอบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ลดระเบียบ กฎ ข้อบังคับ ที่ยุ่งยากเกินไป ลดขั้นตอนที่ส่งผลให้เกิดความล่าช้า เลือกใช้บุคลากร ทรัพยากรอย่างถูกต้องเหมาะสม เสริมสร้างให้ทุกคนในหน่วยงานปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ผู้นำต้องผลักดันให้เกิดองค์การแห่ง ธรรมาภิบาล มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม ในการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และมีการนำ หลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ทางผู้บริหารต้องปรับความเข้าใจกับข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา และมีการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและให้เวลากับการยอมรับ หลักธรรมาภิบาล ซึ่งข้อดี/ข้อเสีย ของการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิเชียร วิทยอุดม (2551, หน้า 123-125) กล่าวว่า ภาครัฐจำเป็นต้องมีการ ปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้างและกระบวนการทำงานของหน่วยงาน และกลไกการบริหารภาครัฐให้เป็น กลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่โปร่งใส ซื่อตรงเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสมรรถนะสูง ในการนำบริการของรัฐมีคุณภาพไปสู่ประชาชน โดยเน้นการเปลี่ยนทัศนคติ ค่านิยม และวิธีการทำงานของ เจ้าหน้าที่รัฐ ให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน และสามารถทำงานกับประชาชน และภาคเอกชนได้อย่างถูกต้อง และเชื่อมโยงกับแนวคิดของ สมพิศ สุขแสน (อ้างถึงใน ภาวิณี ชินคำ 2547 : 37) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า วิธีการที่จะทำให้เกิดธรรมาภิบาลในสถานศึกษา การที่จะนำวิธีการหรือแนวทาง ใหม่ ๆ มาใช้อย่างกะทันหันอาจจะมีการต่อต้านไม่เห็นด้วย ฉะนั้นจะต้องใช้วิธีการแบบค่อยเป็นค่อยไป ดังนี้ 1) ต้องสร้างความเข้าใจในแนวทางและสาระสำคัญของธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคนในองค์กร ทั้ง ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุน และนักเรียน นักศึกษา 2) หาท้องความรู้เกี่ยวกับธรรมาภิบาล และต้นแบบที่เหมาะสม เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ การนำทีมผู้บริหารและคณาจารย์ศึกษาดูงานหน่วยงาน อื่นๆ ที่มีการบริหารจัดการที่ดี 3) จะต้องประกาศเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาว่าบริหารองค์กรโดยยึดหลัก ธรรมาภิบาล 4) ผู้บริหารจะต้องเป็นตัวอย่างในการใช้ธรรมาภิบาล ในการบริหารงานอย่างจริงจัง 5) มีการ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับ แนวคิดของ ธีระ รุญเจริญ (2550 : 23-24) กล่าวว่า หน่วยงานการบริหารจัดการศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหลักที่ สำคัญยิ่งในสังคมจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปที่ดีขึ้นกว่าเดิม การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินการเป็น เรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องตระหนักในเรื่องนี้ สืบเนื่องจากการปฏิรูปโครงสร้างและ ระบบบริหาร ได้มีความพยายามนำรูปแบบการบริหารจัดการที่ยึดแนวทางธรรมาภิบาลมาใช้ในทุกระดับ องค์กร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพิศ สุขแสน (อ้างถึงใน ภาวิณี ชินคำ 2547 : 37) ได้ให้ความ คิดเห็นไว้ว่า วิธีการที่จะทำให้เกิดธรรมาภิบาลในสถานศึกษา การที่จะนำวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ มาใช้อย่าง กะทันหันอาจจะมีการต่อต้านไม่เห็นด้วย ฉะนั้นจะต้องใช้วิธีการแบบค่อยเป็นค่อยไป คือ 1) ต้องสร้างความ เข้าใจในแนวทางและสาระสำคัญของธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคนในองค์กร 2) หาท้องความรู้

เกี่ยวกับธรรมาภิบาลและต้นแบบที่เหมาะสม เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ การนำทีมผู้บริหารและคณาจารย์ศึกษาดูงานหน่วยงานอื่นๆ ที่มีการบริหารจัดการที่ดี 3) จะต้องประกาศเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาว่าบริหารองค์กรโดยยึดหลักธรรมาภิบาล 4) ผู้บริหารจะต้องเป็นตัวอย่างในการใช้ธรรมาภิบาล ในการบริหารงานอย่างจริงจัง 5) มีการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยและการนำไปใช้

1. ผลการวิจัย สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักการมีส่วนร่วม ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีนโยบายส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีการประชุมวางแผน กำหนดนโยบาย ข้อเสนอแนะแก้ไขปัญหา ข้อคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และให้คำปรึกษา อบรมพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้และสามารถปฏิบัติงานให้แก่ทางราชการอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

3. จากผลการวิจัย แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 นั้น ผู้ที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ ควรศึกษาถึงสภาพปัญหา บริบท ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารของสถานที่หรือหน่วยงานนั้นๆ ก่อน เพื่อที่จะได้กำหนดแนวทางการบริหารงานได้สอดคล้องกับบริบท เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านหลักการมีส่วนร่วม ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าในการวิจัยครั้งต่อไปควร จะศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพปัญหาเชิงลึก และหาแนวทางการปฏิบัติ การพัฒนา ให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง ต่อไป

รายการอ้างอิง

- กัณทรากกร สนธิกุล. (2553). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลปลายพะยา อำเภอ ปลายพะยา จังหวัดกระบี่ (การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- ขวัญใจ ป้อมพระเดช (2555). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. จันทบุรี.
- ทินกร อัครศรีชัยโรจน์. (2551). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี. อุบลราชธานี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : แอล. ที. เพรส จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2561). แผนปฏิบัติการประจำปี 2561 (พิมพ์ครั้งที่ 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. เชียงใหม่.
- สำนักคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). หลักธรรมาภิบาลของการบริหารราชการที่ดี. (พิมพ์ครั้งแรก). สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักติดตามและประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). มาตรฐานสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา พ.ศ.2560. (พิมพ์ครั้งแรก). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. กรุงเทพมหานคร.
- สมาน รังสิโยภักดิ์ (2521). การบริหารราชการไทย. สำนักงาน กพ. กรุงเทพมหานคร.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). หจก.อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์. อุบลราชธานี.
- สาทิพย์ บุญมี.(2553).บริหารจัดการองค์การส่วนตำบลภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.